

Kiek racionaliai antibiotikai skiriami Lietuvoje?

Vyr. specialistas Adomas Danilevičius

Turinys

1. Edukacinė įžanga
2. Atsparumo antimikrobiniam vaistams ir jų suvartojimo tendencijos Europoje ir Lietuvoje
3. Racionalaus vaistų vartojimo skatinimo komiteto darbų tęstinumas
4. Antimikrobinų vaistų suvartojimo ambulatorinėje grandyje analizė pristatymas
 1. Metodika
 2. Rezultatai apie padėtį Lietuvoje ir Kauno regione

Vaistų suvartojimo stebėsenos skyrius

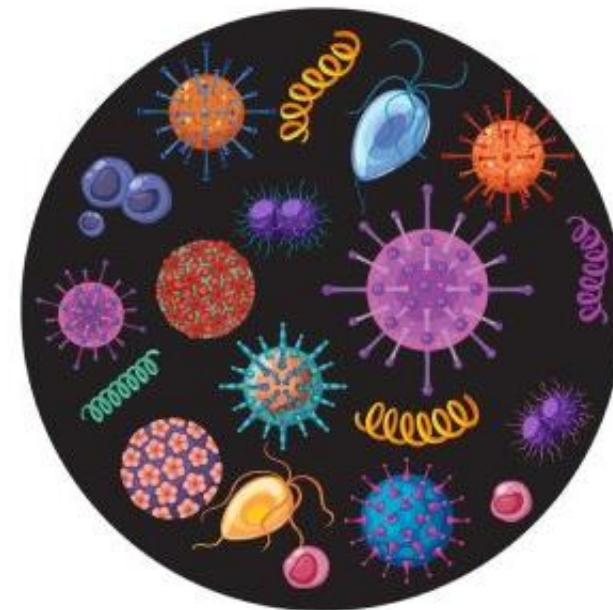
- Nustatyti gydymo netolygumus:
 - Skirtinguose regionuose;
 - Savivaldybėse;
 - Skirtingose;
- Teikti siūlymus galiojantiems ligų gydymo komp. vaistais tvarkos aprašams;
- Įvertinti realią vaistų teikiamą terapinę naudą;
- Įvertinti kompensuojamųjų vaistų skyrimo apimtį;
- Įvertinti ligų / vaistų grupes, kurioms gydyti skiriamų komp. vaistų išlaidų suma smarkiai išaugo per numatytą laikotarpį;
- Įvertinti galimas neatitiktis gydymo standartams ir išsiaiškinti to priežastis;
- Įvertinti polifarmakoterapijos mastą Lietuvoje;
- Ir kt.

Antimikrobiniai vaistai

Antimikrobiniai vaistai - tai cheminės medžiagos, skirtos įvairių mikroorganizmų (bakterijų, virusų, grybelių, parazitų) sukeltai infekcijai gydyti, naikinančios mikroorganizmus arba sustabdančios jų augimą ir dauginimąsi.

Antibiotikai – tik bakterijų sukeltoms ligoms.

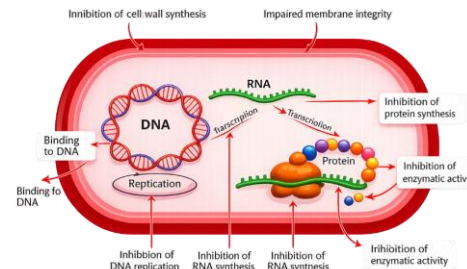
Antibiotikų klasifikacija

- Pagal veikimo spektrą

Oksacilinas vs meropenemas

- Pagal veikimo mechanizmą

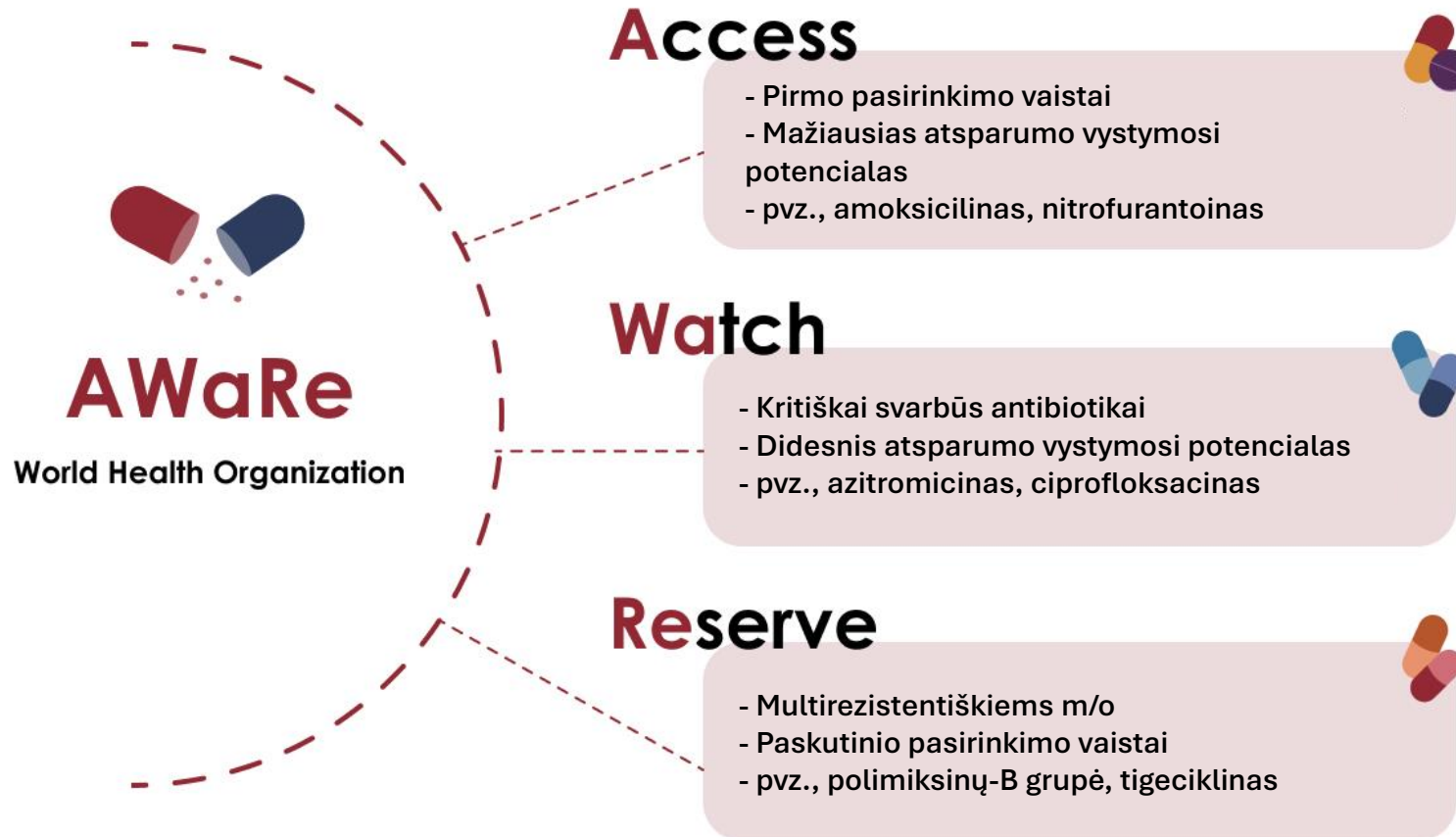
Linezolidas vs ampicilinas

- Pagal veikimo pobūdį

Vankomicinas vs doksaciklinas

AWARE klasifikacija

Racionalus vaistų vartojimas

- **Indikacija**

- **Dozė**

- **Laikas**

- **Kaina**

- Vaistų parinkimas, dozė, vartojimo trukmė atitinka gaires ir klinikišius poreikius;
- Vaistai tinkamai išduodami;
- Vaistai tinkamai vartojami

- Vaistų (gydymo) kaina yra kuo mažesnė paslaugų teikėjui, visuomenei ir pacientui

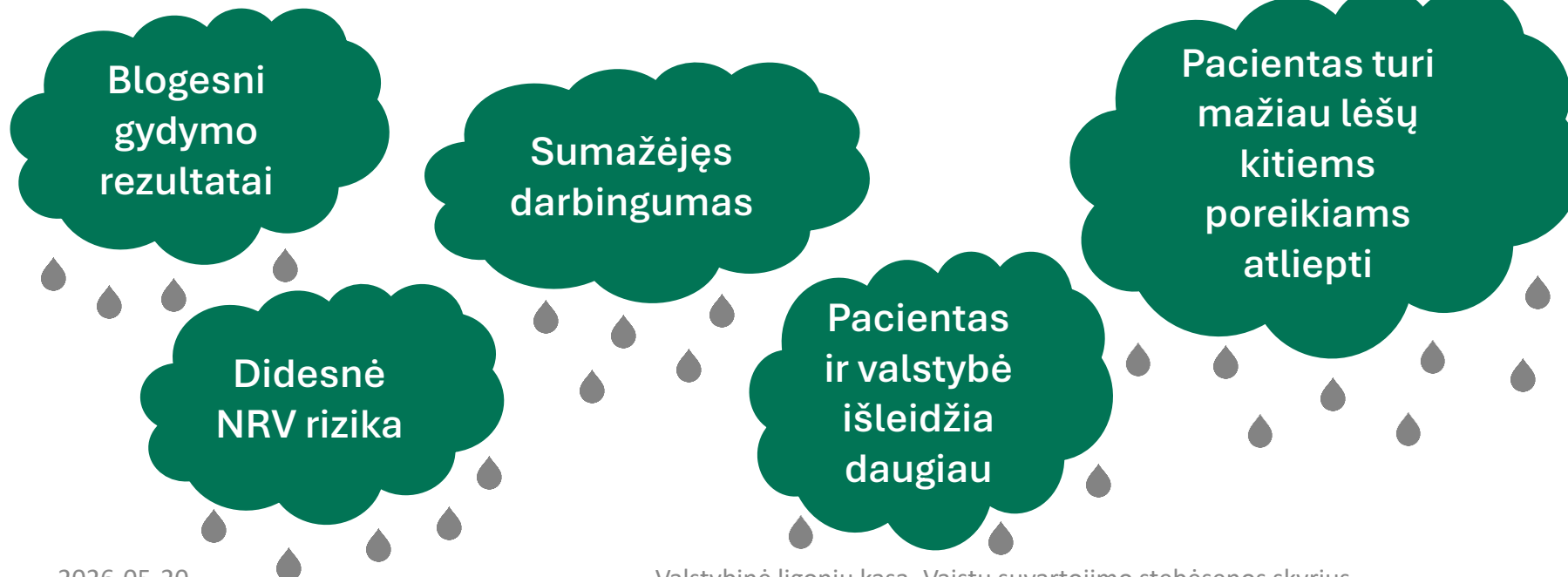
Vaistų skyrimas

Maksimizuoti efektyvumą
Minimizuoti rizikas
Minimizuoti kainą (gydymo kaštus)
Atsižvelgti į pacientą / gerbti paciento pasirinkimą

Gydymo išeitys

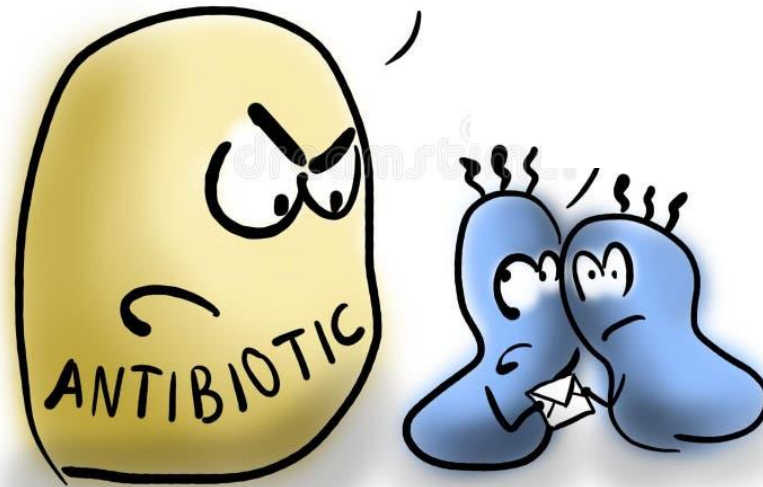
Neracionalus vaistų vartojimas

Pasaulio sveikatos organizacijos duomenimis, pasaulyje **daugiau nei 50 % visų vaistų išrašomi, išduodami arba parduodami netinkamai, o 50 % pacientų juos vartoja netinkamai.**

Gerosios ir blogosios bakterijos

*Kuri čia iš jūsų
bloga, o kuri gera?*

Racionalaus vaistų vartojimo stebėseną. Kokybės indikatoriai

Pagrindiniai PSO rodikliai / indikatoriai:

Vaistų skyrimo rodikliai:

1. Vidutinis vaistų skaičius vieno apsilankymo metu;
2. Vaistų, paskirtų bendrinio (tarptautiniu) pavadinimu dalis proc.;
3. Vizitų, kurių metu paskirti antibiotikai dalis %;
4. Vizitų, kurių metu paskirti injekciniai preparatai dalis %;
5. Vaistų, paskirtų iš Esminių vaistų sąrašo (angl. *Essential medicines list*), dalis %;

Pacientų priežiūros rodikliai:

6. Vidutinė konsultacijos trukmė;
7. Vidutinė vaistų išdavimo trukmė;
8. Iš tikrųjų pacientams išduotų vaistų procentas;
9. Tinkamai paženklintų vaistų procentas;
10. Pacientų žinios apie teisingą vaistų vartojimą;

Sveikatos priežiūros sistemos / įstaigų rodikliai:

11. Ar įstaigoje yra Esminių vaistų sąrašas;
12. Pagrindinių vaistų prieinamumas;

Programėlė "AntibLT"

- 2024 m. pabaigoje Higienos institutas pristatė nemokamą mobiliąją programėlę „AntibLT“
- „AntibLT“ yra patogi ir intuityvi mobilioji programėlė, skirta asmens sveikatos priežiūros įstaigose dirbantiems šeimos gydytojams bei kitiems gydytojams specialistams.
- Šioje programėlėje yra pateiktos naujausios Sveikatos apsaugos ministro 2023 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. V-522. patvirtintos „Nacionalines racionalaus antimikrobinų vaistinių preparatų vartojimo rekomendacijos“.

Programėlė "AntibLT"

1/4 2/4 3/4 4/4

Pacientas
Pasirinkite paciento grupę

Organų sistema
Pasirinkite organų sistemą

Infekcijos pobūdis
Pasirinkite infekcijos pobūdį

Ūminis tonzilitas, ūminis faringitas
J02, J03.0 ir J03.8

1 PIRMO PASIRINKIMO PREPARATAI

Penicilinas V (fenoksimetilpenicilinas)
5-10 d.

2 ALTERNATYVŪS PREPARATAI

Klaritromicinas
5 d.

Penicilinas V (fenoksimetilpenicilinas)
5-10 d.

TRUKMĖ
5-10 d.

ĮSPĖJIMAI
Simptomai gali sumažėti per 5 d., tačiau 10 d. gydymo kursas padidina mikrobiologinės sanacijos tikimybę ir sumažina infekcijos recidyvų atsiradimą.

ŠALTINIAI

2023-04-28 SAM įsakymas Nr. V-522

Vaikas **Suaugęs**

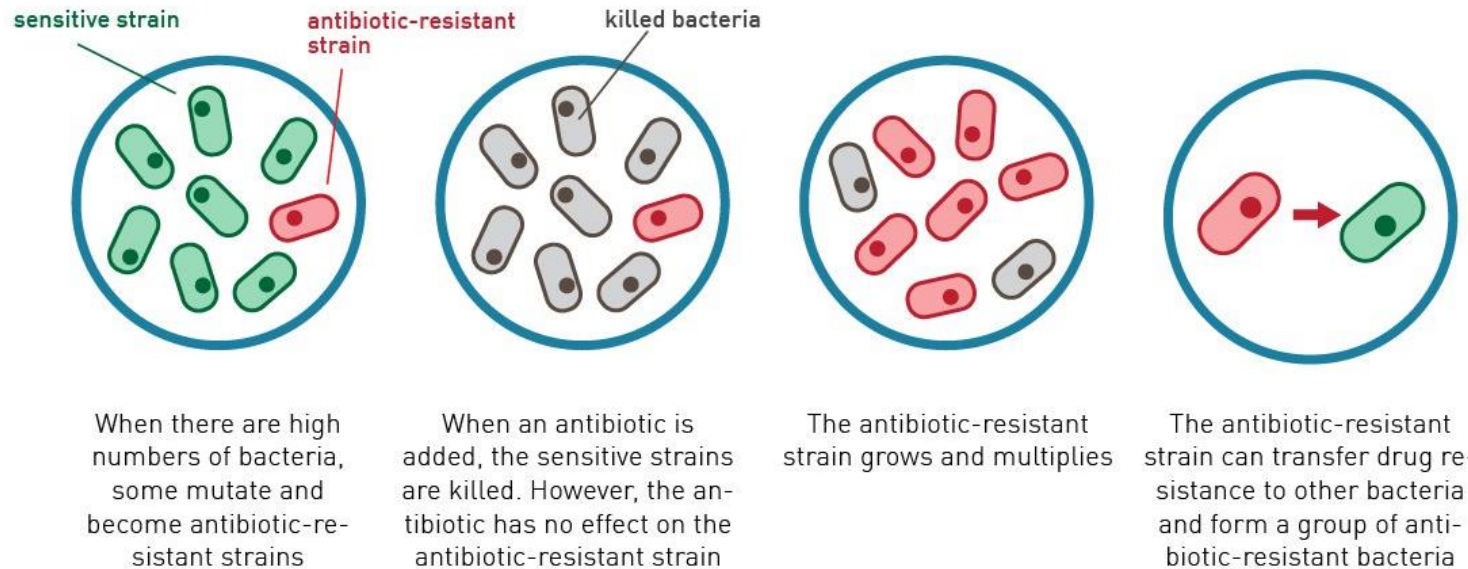
Viršutiniai kvėpavimo takai
Apatiniai kvėpavimo takai
Šlapimo takai
Oda ir paodis

Ūminis tonzilitas, ūminis faringitas
J02, J03.0 ir J03.8

Ūminis sinusitas
J01

Ūminis vidurinės ausies uždegimas
H66.0

Antimikrobinis atsparumas

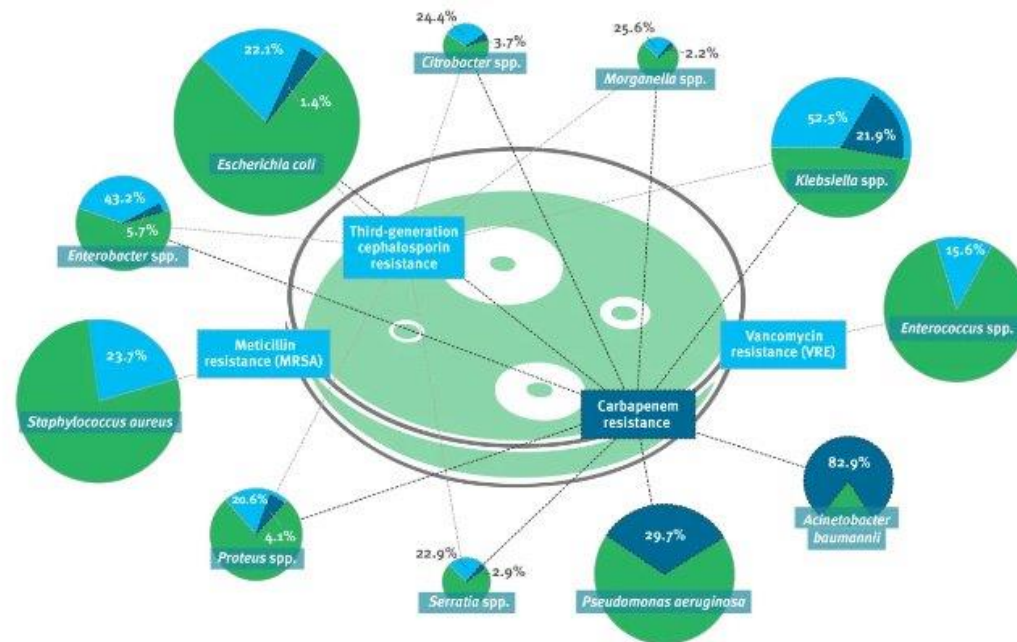

Infografikas iliustruoja mikroorganizmų antimikrobinio atsparumo, susijusio su sveikatos priežiūra, infekcijų paplitimą Europoje.

Antimicrobial resistance of microorganisms reported in healthcare-associated infections (HAIs) in Europe

In 2022 and 2023, ECDC coordinated the third point prevalence survey (PPS) to collect data on healthcare-associated infections (HAIs) and on antimicrobial use in European hospitals.

Source: www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/antimicrobial-resistance-microorganisms-reported-healthcare-associated-infections, ECDC, 2024

European Union

	Target achieved	Progress	Regress
 Reduce by 20% the total consumption of antibiotics in humans Defined daily doses (DDDs) per 1 000 inhabitants per day	2019 baseline	19.9	-
	2024	20.3	+2%
	2030 TARGET	15.9	-20% from 2019 baseline
 At least 65% of the total consumption of antibiotics in humans belongs to the 'Access' group of antibiotics As defined in the AWaRe classification of the WHO	2019 baseline	61.2%	-
	2024	60.3%	-1.0% *
	2030 TARGET	65%	+3.8% *
*Percentage point difference from 2019.			
 Reduce by 15% the total incidence of bloodstream infections with methicillin-resistant <i>Staphylococcus aureus</i> (MRSA) Number per 100 000 population	2019 baseline	5.6	-
	2024	4.5	-20.4%
	2030 TARGET	4.8	-15% from 2019 baseline
 Reduce by 10% the total incidence of bloodstream infections with third-generation cephalosporin-resistant <i>Escherichia coli</i> Number per 100 000 population	2019 baseline	10.4	-
	2024	11.0	+5.9%
	2030 TARGET	9.4	-10% from 2019 baseline
 Reduce by 5% the total incidence of bloodstream infections with carbapenem-resistant <i>Klebsiella pneumoniae</i> Number per 100 000 population	2019 baseline	2.18	-
	2024	3.51	+61.0%
	2030 TARGET	2.07	-5% from 2019 baseline

ⁱ- Council Recommendation targets on stepping up EU actions to combat antimicrobial resistance in a One Health approach (2023/C 220/01)
ⁱⁱ- Full data available in [ECDC Annual Epidemiological Reports](#) on antimicrobial resistance and antimicrobial consumption

Lithuania

	Target achieved	Progress	Regress
 Reduce by 9% the total consumption of antibiotics in humans Defined daily doses (DDDs) per 1 000 inhabitants per day	2019 baseline	16.3	-
	2024	19.7	+21%
	2030 TARGET	14.7	-9% from 2019 baseline
 At least 65% of the total consumption of antibiotics in humans belongs to the 'Access' group of antibiotics As defined in the AWaRe classification of the WHO	2019 baseline	68.3%	-
	2024	64.6%	-3.7%*
	2030 TARGET	65%	-
*Percentage point difference from 2019.			
 Reduce by 6% the total incidence of bloodstream infections with methicillin-resistant <i>Staphylococcus aureus</i> (MRSA) Number per 100 000 population	2019 baseline	2.18	-
	2024	3.22	+47.7%
	2030 TARGET	2.05	-6% from 2019 baseline
 Maintain at baseline level the total incidence of bloodstream infections with third-generation cephalosporin-resistant <i>Escherichia coli</i> Number per 100 000 population	2019 baseline	5.62	-
	2024	9.53	+69.6%
	2030 TARGET	5.62	-
 Reduce by 4% the total incidence of bloodstream infections with carbapenem-resistant <i>Klebsiella pneumoniae</i> Number per 100 000 population	2019 baseline	0.54	-
	2024	2.39	+343%
	2030 TARGET	0.52	-4% from 2019 baseline

ⁱ- Council Recommendation targets on stepping up EU actions to combat antimicrobial resistance in a One Health approach (2023/C 220/01)
ⁱⁱ- Full data available in [ECDC Annual Epidemiological Reports](#) on antimicrobial resistance and antimicrobial consumption

European Union

	2019	2024	2030 TARGET
Target achieved			
Progress			
Regress			

Lithuania

	2019	2024	2030 TARGET
Target achieved			
Progress			
Regress			

Reduce by 20% the total consumption of antibiotics in humans Defined daily doses (DDDs) per 1 000 inhabitants per day	2019 baseline	19.9	-
	2024	20.3	+2%
	2030 TARGET	15.9	-20% from 2019 baseline

Reduce by 9% the total consumption of antibiotics in humans Defined daily doses (DDDs) per 1 000 inhabitants per day	2019 baseline	16.3	-
	2024	19.7	+21%
	2030 TARGET	14.7	-9% from 2019 baseline

Number per 100 000 population	2030 TARGET	2.07	-5% from 2019 baseline
-------------------------------	-------------	------	------------------------

ⁱ⁻ Council Recommendation targets on stepping up EU actions to combat antimicrobial resistance in a One Health approach (2023/C 220/01)
ⁱⁱ⁻ Full data available in [ECDC Annual Epidemiological Reports](#) on antimicrobial resistance and antimicrobial consumption

Number per 100 000 population	2030 TARGET	0.52	-4% from 2019 baseline
-------------------------------	-------------	------	------------------------

ⁱ⁻ Council Recommendation targets on stepping up EU actions to combat antimicrobial resistance in a One Health approach (2023/C 220/01)
ⁱⁱ⁻ Full data available in [ECDC Annual Epidemiological Reports](#) on antimicrobial resistance and antimicrobial consumption

European Union

Target achieved Progress Regress

2019

Lithuania

Target achieved Progress Regress

2019

At least 65% of the total consumption of antibiotics in humans belongs to the 'Access' group of antibiotics

As defined in the AWaRe classification of the WHO

point difference from 2019.

2019 baseline	61.2%	-
2024	60.3%	-1.0% *
2030 TARGET	65%	+3.8% *

At least 65% of the total consumption of antibiotics in humans belongs to the 'Access' group of antibiotics

As defined in the AWaRe classification of the WHO

point difference from 2019.

2019 baseline	68.3%	-
2024	64.6%	-3.7%*
2030 TARGET	65%	-

Number per 100 000 population

2030 TARGET

2.07

-5% from 2019 baseline

ⁱ- Council Recommendation targets on stepping up EU actions to combat antimicrobial resistance in a One Health approach (2023/C 220/01)
ⁱⁱ- Full data available in [ECDC Annual Epidemiological Reports](#) on antimicrobial resistance and antimicrobial consumption

Number per 100 000 population

2030 TARGET

0.52

-4% from 2019 baseline

ⁱ- Council Recommendation targets on stepping up EU actions to combat antimicrobial resistance in a One Health approach (2023/C 220/01)
ⁱⁱ- Full data available in [ECDC Annual Epidemiological Reports](#) on antimicrobial resistance and antimicrobial consumption

European Union

	Target achieved	Progress	Regress
2019			

Lithuania

	Target achieved	Progress	Regress
2019			

Reduce by 15% the total incidence of bloodstream infections with meticillin-resistant <i>Staphylococcus aureus</i> (MRSA) Number per 100 000 population	2019 baseline	5.6	-
	2024	4.5	-20.4%
	2030 TARGET	4.8	-15% from 2019 baseline

Reduce by 6% the total incidence of bloodstream infections with meticillin-resistant <i>Staphylococcus aureus</i> (MRSA) Number per 100 000 population	2019 baseline	2.18	-
	2024	3.22	+47.7%
	2030 TARGET	2.05	-6% from 2019 baseline

Number per 100 000 population	2030 TARGET	2.07	-5% from 2019 baseline
-------------------------------	-------------	------	------------------------

ⁱ- Council Recommendation targets on stepping up EU actions to combat antimicrobial resistance in a One Health approach (2023/C 220/01)
ⁱⁱ- Full data available in [ECDC Annual Epidemiological Reports](#) on antimicrobial resistance and antimicrobial consumption

Number per 100 000 population	2030 TARGET	0.52	-4% from 2019 baseline
-------------------------------	-------------	------	------------------------

ⁱ- Council Recommendation targets on stepping up EU actions to combat antimicrobial resistance in a One Health approach (2023/C 220/01)
ⁱⁱ- Full data available in [ECDC Annual Epidemiological Reports](#) on antimicrobial resistance and antimicrobial consumption

European Union

Target achieved Progress Regress

2019

Lithuania

Target achieved Progress Regress

2019

Reduce by 10% the total incidence of bloodstream infections with third-generation cephalosporin-resistant *Escherichia coli*

Number per 100 000 population

2019 baseline	10.4	-
2024	11.0	+5.9%
2030 TARGET	9.4	-10% from 2019 baseline

Maintain at baseline level the total incidence of bloodstream infections with third-generation cephalosporin-resistant *Escherichia coli*

Number per 100 000 population

2019 baseline	5.62	-
2024	9.53	+69.6%
2030 TARGET	5.62	-

Number per 100 000 population

2030 TARGET	2.07	-5% from 2019 baseline
-------------	------	------------------------

ⁱ- Council Recommendation targets on stepping up EU actions to combat antimicrobial resistance in a One Health approach (2023/C 220/01)
ⁱⁱ- Full data available in [ECDC Annual Epidemiological Reports](#) on antimicrobial resistance and antimicrobial consumption

Number per 100 000 population

2030 TARGET	0.52	-4% from 2019 baseline
-------------	------	------------------------

ⁱ- Council Recommendation targets on stepping up EU actions to combat antimicrobial resistance in a One Health approach (2023/C 220/01)
ⁱⁱ- Full data available in [ECDC Annual Epidemiological Reports](#) on antimicrobial resistance and antimicrobial consumption

European Union

	Target achieved	Progress	Regress
2019			

Lithuania

	Target achieved	Progress	Regress
2019			

Reduce by 5% the total incidence of bloodstream infections with carbapenem-resistant <i>Klebsiella pneumoniae</i> Number per 100 000 population	2019 baseline	2.18	-
	2024	3.51	+61.0%
	2030 TARGET	2.07	-5% from 2019 baseline

Reduce by 4% the total incidence of bloodstream infections with carbapenem-resistant <i>Klebsiella pneumoniae</i> Number per 100 000 population	2019 baseline	0.54	-
	2024	2.39	+343%
	2030 TARGET	0.52	-4% from 2019 baseline

Number per 100 000 population	2030 TARGET	2.07	-5% from 2019 baseline
-------------------------------	-------------	------	------------------------

ⁱ- Council Recommendation targets on stepping up EU actions to combat antimicrobial resistance in a One Health approach (2023/C 220/01)
ⁱⁱ- Full data available in [ECDC Annual Epidemiological Reports](#) on antimicrobial resistance and antimicrobial consumption

Number per 100 000 population	2030 TARGET	0.52	-4% from 2019 baseline
-------------------------------	-------------	------	------------------------

ⁱ- Council Recommendation targets on stepping up EU actions to combat antimicrobial resistance in a One Health approach (2023/C 220/01)
ⁱⁱ- Full data available in [ECDC Annual Epidemiological Reports](#) on antimicrobial resistance and antimicrobial consumption

Table 2. Total consumption (community and hospital sectors combined) of antibacterials for systemic use (ATC group J01), (expressed as DDD per 1 000 inhabitants per day), with related EU AMC target framework, EU/EEA countries, 2019–2024

Country	2020	2021	2022	2023	2024	Trend 2020–2024	2030 EU AMC target ^a			
							Baseline 2019	Target 2030	Recommended reduction (%) 2019–2030	Observed change (%) 2019–2024
Cyprus	28.9	25.0	33.5		23.5	NA	30.1	22.0	-27%	-22%
Greece ^b	28.1	23.5	32.9	28.5	29.9	NA	34.1	24.9	-27%	-12%
Malta	16.6	15.8	24.0	22.9	24.8		20.7	17.0	-18%	+20%
Lithuania	14.2	14.1	18.5	18.7	19.7		16.3	14.7	-9%	+21%
EU ^e	16.4	16.5	19.4	20.1	20.3		19.9	15.9	-20%	+2%

European Centre for Disease Prevention and Control. Antimicrobial consumption in the EU/EEA (ESAC-Net) – Annual. Epidemiological Report for 2024. Stockholm: ECDC; 2025.

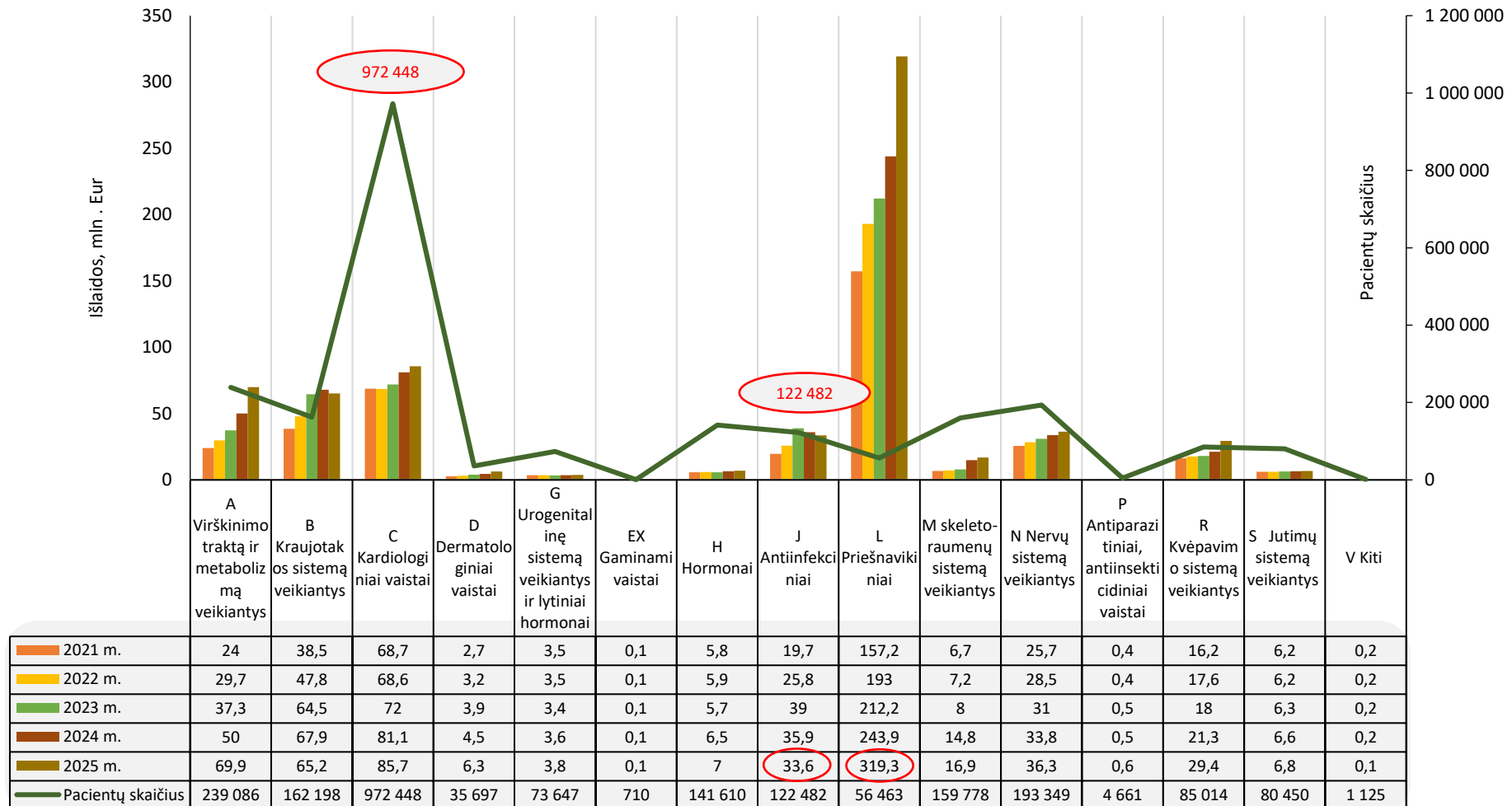
Racionalaus vaistų vartojimo skatinimo komiteto darbų tęstinumas

- Atlikta pakartotinė kompensuojamų antimikrobinių vaistų suvartojimo analizė palyginant 2024 m. spalio – 2025 m. kovo laikotarpio duomenys su Komiteto 2024 m. I pusr. duomenimis
- Kreiptasi į ASPĮ (2025 m. rugpjūčio-spalio mėn.), kurios daugiausiai išrašė netinkamų kompensuoti AMV receptų (absoliučiais skaičiais arba santykinai)
- Kviesta gydytojus vienijančias asociacijas (2025 m. spalio mėn.) teikti pasiūlymus Ligų ir kompensuojamųjų vaistų joms gydyti sąrašo (A sąrašo) atnaujinimui

Antimikrobinių vaistų suvartojimo ambulatorinėje grandyje analizė

- Duomenų analizei naudoti VLK SVEIDRA Kompensuojamųjų vaistų apskaitos posistemio duomenys apie išrašytus receptus;
- Analizė apima 2024-2025 m. laikotarpį pagal išrašymo datą;
- Analizuoti visi antimikrobiniai (ATC: J%) vaistai (išskyrus vakcinas);
- Analizuojami receptai atitinka šias sąlygas: išrašytas ir vaistinėje išduotas (t. y. tik išrašyti, bet neišduoti receptai nenagrinėti);
- Analizės filtrai:
 - Vaistinis preparatas;
 - Indikacijos priklausimas Ligų ir kompensuojamųjų vaistų joms gydyti sąrašui (A sąrašui);
 - Laikotarpis (pusmečiais);
 - Regionas (Vilniaus, Kauno, Šiaulių, Panevėžio, Klaipėdos) (*priskiriama pagal išrašiusią įstaigą);
 - Savivaldybė (*priskiriama pagal išrašiusią įstaigą);
- Vertintas pasiskirstymas pagal asmenų skaičių, receptų skaičių, kompensuojamų išlaidų dalį.

Išlaidų kompensuojamiems vaistams ir juos vartojančių pacientų skaičiaus pasiskirstymas Lietuvoje pagal vaistų grupes

Nebeliko B sąrašo

LR sveikatos apsaugos ministro 2023 m. lapkričio 20 d. patvirtintu įsakymu Nr. V-1191 „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2000 m. sausio 28 d. įsakymo Nr. 49 „Dėl kompensuojamųjų vaistų sąrašų patvirtinimo“ pakeitimo“ B sąraše esantys antimikrobiniai vaistai buvo perkelti į A sąrašą

Nuo 2024 m. sausio 1 d.

Antimikrobiniai vaistai, patenkantys į A sąrašą kompensuojami 100 %, jei atitinka nurodytą indikaciją ir skyrimo sąlygas

Ligų ir kompensuojamųjų vaistų joms gydyti sąrašas (A sąrašas)

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

9.

10.

11.

12.

13.

14.

15.

16.

17.

18.

19.

20.

21.

22.

23.

24.

25.

26.

27.

28.

29.

30.

31.

32.

33.

34.

35.

36.

37.

38.

39.

40.

41.

42.

43.

44.

45.

46.

47.

48.

49.

50.

51.

52.

53.

54.

55.

56.

57.

58.

59.

60.

61.

62.

63.

64.

65.

66.

67.

68.

69.

70.

71.

72.

73.

74.

75.

76.

77.

78.

79.

80.

81.

82.

83.

84.

85.

86.

87.

88.

89.

90.

91.

92.

93.

94.

95.

96.

97.

98.

99.

100.

101.

102.

103.

104.

105.

106.

107.

108.

109.

110.

111.

112.

113.

114.

115.

116.

117.

118.

119.

120.

121.

122.

123.

124.

125.

126.

127.

128.

129.

130.

131.

132.

133.

134.

135.

136.

137.

138.

139.

140.

141.

142.

143.

144.

145.

146.

147.

148.

149.

150.

151.

152.

153.

154.

155.

156.

157.

158.

159.

160.

161.

162.

163.

164.

165.

166.

167.

168.

169.

170.

171.

172.

173.

174.

175.

176.

177.

178.

179.

180.

181.

182.

183.

184.

185.

186.

187.

188.

189.

190.

191.

192.

193.

194.

195.

196.

197.

198.

199.

200.

201.

202.

203.

204.

205.

206.

207.

208.

209.

210.

211.

212.

213.

214.

215.

216.

217.

218.

219.

220.

221.

222.

223.

224.

225.

226.

227.

228.

229.

230.

231.

232.

233.

234.

235.

236.

237.

238.

239.

240.

241.

242.

243.

244.

245.

246.

247.

248.

249.

250.

251.

252.

253.

254.

255.

256.

257.

258.

259.

260.

261.

262.

263.

264.

265.

266.

267.

268.

269.

270.

271.

272.

273.

274.

275.

276.

277.

278.

279.

280.

281.

282.

283.

284.

285.

286.

287.

288.

289.

290.

291.

292.

293.

294.

295.

296.

297.

298.

299.

300.

301.

302.

303.

304.

305.

306.

307.

308.

309.

310.

311.

312.

313.

314.

315.

316.

317.

318.

319.

320.

321.

322.

323.

324.

325.

326.

327.

328.

329.

330.

331.

332.

333.

334.

335.

336.

337.

338.

339.

340.

341.

342.

343.

344.

345.

346.

347.

348.

349.

350.

351.

352.

353.

354.

355.

356.

357.

358.

359.

360.

361.

362.

363.

364.

365.

366.

367.

368.

369.

370.

371.

372.

373.

374.

375.

376.

377.

378.

379.

380.

381.

382.

383.

384.

385.

386.

387.

388.

389.

390.

391.

392.

393.

394.

395.

396.

397.

398.

399.

400.

401.

402.

403.

404.

405.

406.

407.

408.

409.

410.

411.

412.

413.

414.

415.

416.

417.

418.

419.

420.

421.

422.

423.

424.

425.

426.

427.

428.

429.

430.

431.

432.

433.

434.

435.

436.

437.

438.

439.

440.

441.

442.

443.

444.

445.

446.

447.

448.

449.

450.

451.

452.

453.

454.

455.

456.

457.

458.

459.

460.

461.

462.

463.

464.

465.

466.

467.

468.

469.

470.

471.

472.

473.

474.

475.

476.

477.

478.

479.

480.

481.

482.

483.

484.

485.

486.

487.

488.

489.

490.

491.

492.

493.

494.

495.

496.

497.

498.

499.

500.

501.

502.

503.

504.

505.

506.

507.

508.

509.

510.

511.

512.

513.

514.

515.

516.

517.

518.

519.

520.

521.

522.

523.

524.

525.

526.

527.

528.

529.

530.

531.

532.

533.

534.

535.

536.

537.

538.

539.

54

Kreipimasis į ASPĮ, kurios daugiausiai išrašė netinkamų kompensuoti AMV receptų, ir gydytojus vienijančias asociacijas

DĖL KOMPENSUOJAMŲJŲ ANTIMIKROBINIŲ VAISTŲ SKYRIMO NEATITIKČIŲ

Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – VLK) Racionalaus vaistų vartojimo skyrius informuoja, kad buvo atlikta VšĮ [redacted] skirtų kompensuojamųjų antimikrobininių vaistų (toliau – AMV) analizė.

buvo pastebėta, kad daug receptų išrašoma nesilaikant A sąraše nustatytų AMV skyrimo sąlygų.

Toliau lentelėje pateikiame analizės duomenis apie laikotarpį nuo 2024 m. spalio 1 d. iki 2025 m. kovo 31 d. VšĮ [redacted] gydytojų išrašytus kompensuojamuosius AMV, nesilaikant A sąraše nustatytų AMV skyrimo sąlygų (recepte nurodyta ligos diagnozė nėra įtraukta į A sąrašą arba nurodytas AMV nėra kompensuojamas konkrečiai ligai gydyti).

Vaisto bendrinis pavadinimas	Diagnozės kodas	Ne pagal A sąrašą išrašytų receptų skaičius
Amoxicillinum	A38; A49.9; B34.9; D50.9; H60.3; H60.9; H65.0; H65.1; H65.9; H66.4; H66.9; H92.0; J00; J02.8; J02.9; J03.0; J03.9; J04.1; J06.9; J10.1; J11.8; J21.9; J31.0; J35.0; J35.2; J35.8; J35.9; J41.1; K12.0; K12.1; L04.0; L08.0; L30.9; N39.9; R05; R50.9; Z00.0; Z71.8	595
	I10.9; H60.3; H65.0; H65.1; H65.2; H65.9; H66.3; H66.4; H66.9; H92.0; J00; J02.8; J02.9; J03.0; J03.9; J04.2; J06.8;	289

pacientams (jei esantys ligonių kasoje) dėl netinkamų AMV išrašų ir jų pabrėžė, kad ligų ir kompensuojamųjų vaistų sąrašą gydyti sąrašą (A sąrašą) AMV papildomų skyrimo sąlygų įtraukimo į šį sąrašą. Siekiame, kad kompensuojamieji antimikrobininiai vaistai būtų prieinami pacientams, kuriems gydyti jie yra būtini.

Pasiūlymus prašome siųsti VLK Racionalaus vaistų vartojimo skyriui elektroniniu paštu vlk@vlk.lt. Pateikti pasiūlymai bus įvertinti.

Leigu iki šio rašto nurodyto termino nesėdumėte pateikti pasiūlymų (dėl šventinio

Bendrosios praktikos slaugytojas ir antimikrobiniai vaistai

**ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS MEDICINOS NORMOS MN 28: 2025 „BENDROSIOS PRAKTIKOS
SLAUGYTOJAS“ PATVIRTINIMO**

**ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS MEDICINOS NORMOS MN 160:2017 „IŠPLĖSTINĖS PRAKTIKOS
SLAUGYTOJAS“ PATVIRTINIMO**

**VAISTINIŲ PREPARATŲ, KURIUOS SAVARANKIŠKAI GALI SKIRTI BENDROSIOS
PRAKTIKOS SLAUGYTOJAS, TEIKDAMAS MEDIKAMENTINĘ PAGALBĄ BŪTINOSIOS
MEDICINOS PAGALBOS ATVEJU, SĄRAŠAS**

Nr.	Bendrinis vaistinio preparato pavadinimas, stiprumas ir farmacinė forma
1.	Acetilsalicilo rūgštis, 500 mg, tabletės
2.	Adenozinas, 5 mg/ml, injekcinis ar infuzinis tirpalas
3.	Amjodaronas, 50 mg/ml, injekcinis tirpalas
4.	Aminofilinas, 24 mg/ml, injekcinis ar infuzinis tirpalas
5.	Atropino sulfatas, 1 mg/ml, injekcinis tirpalas
6.	Benzilpenicilinas, 1 000 000 TV, milteliai injekciniam ar infuziniam tirpalui

Slaugytojų išrašytų
kompensuojamų receptų
skaičius antimikrobiniam
vaistams

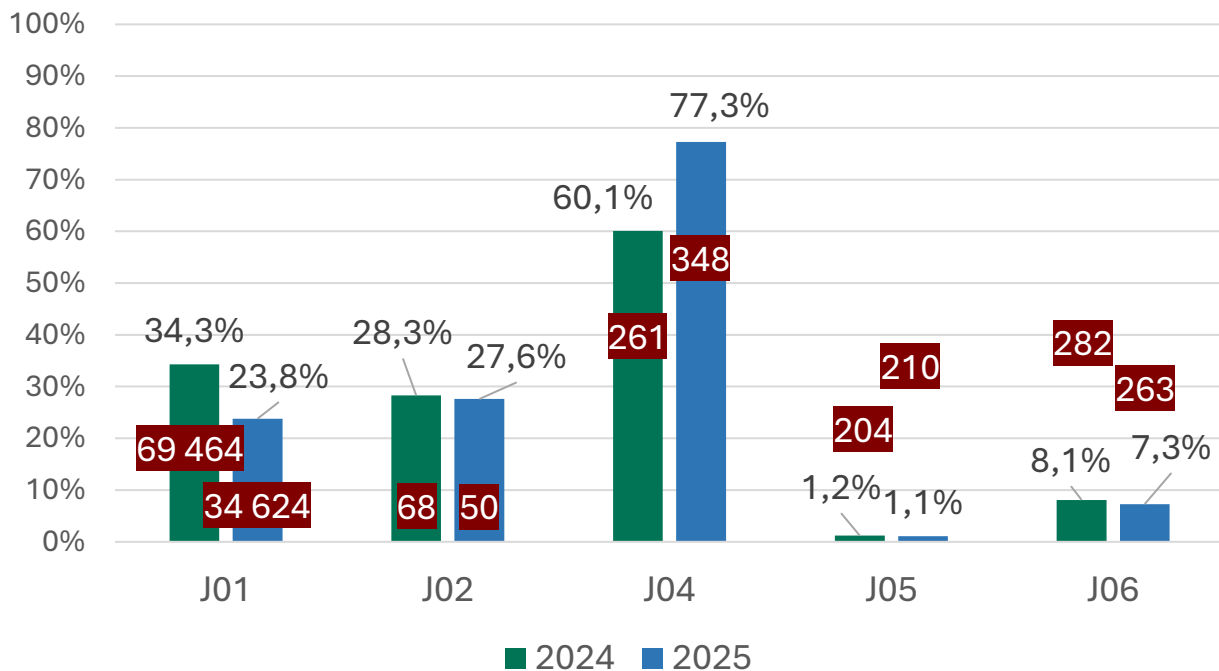
2024 m. – 168

2025 m. – 349

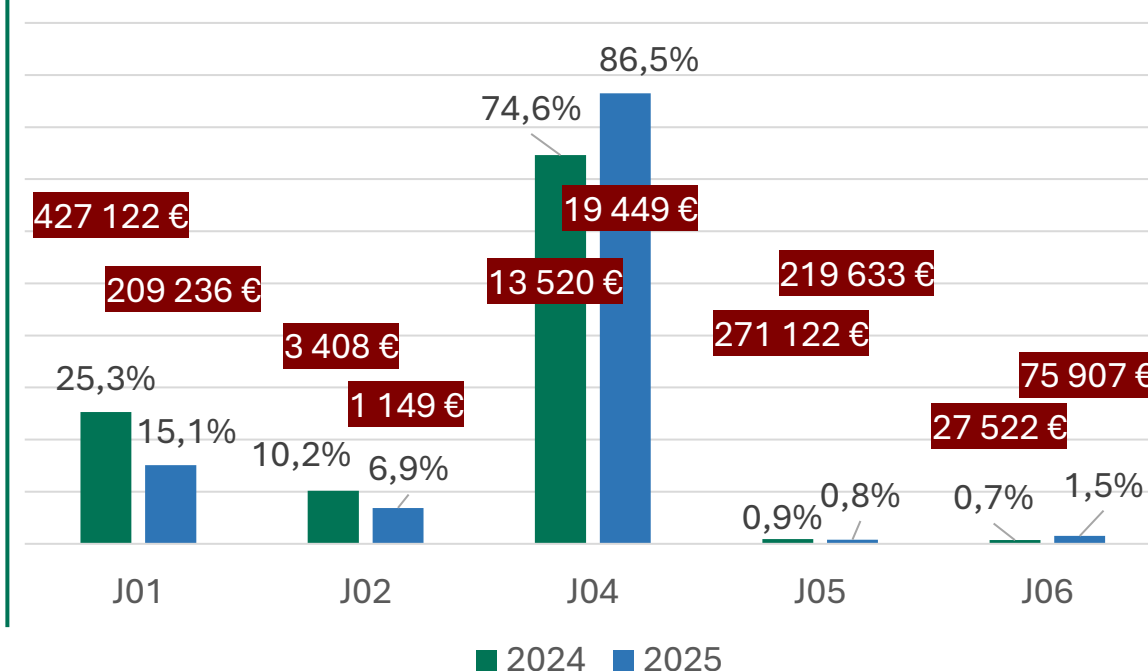
***nei vienas iš jų nebuvo
benzilpenicilinui (J01CE01)**

A sąrašo indikacijų neatitinkančių komp. AMV išrašymo pasiskirstymas Lietuvoje

Pagal receptų skaičių

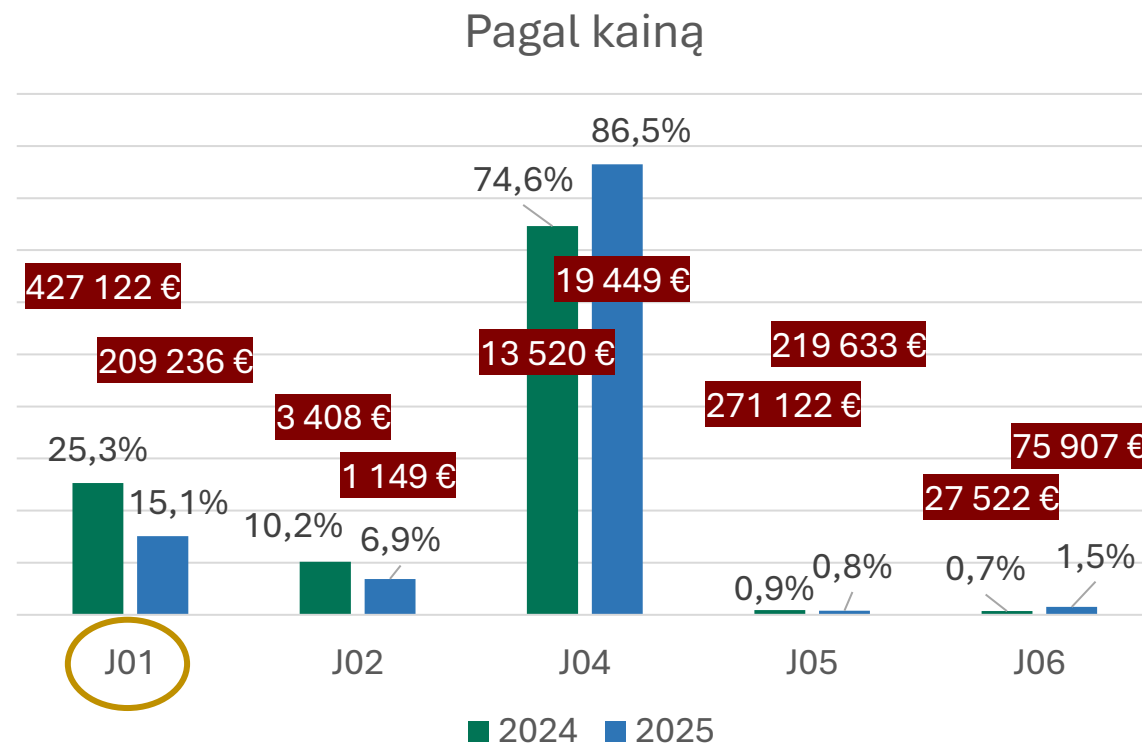

Pagal kainą

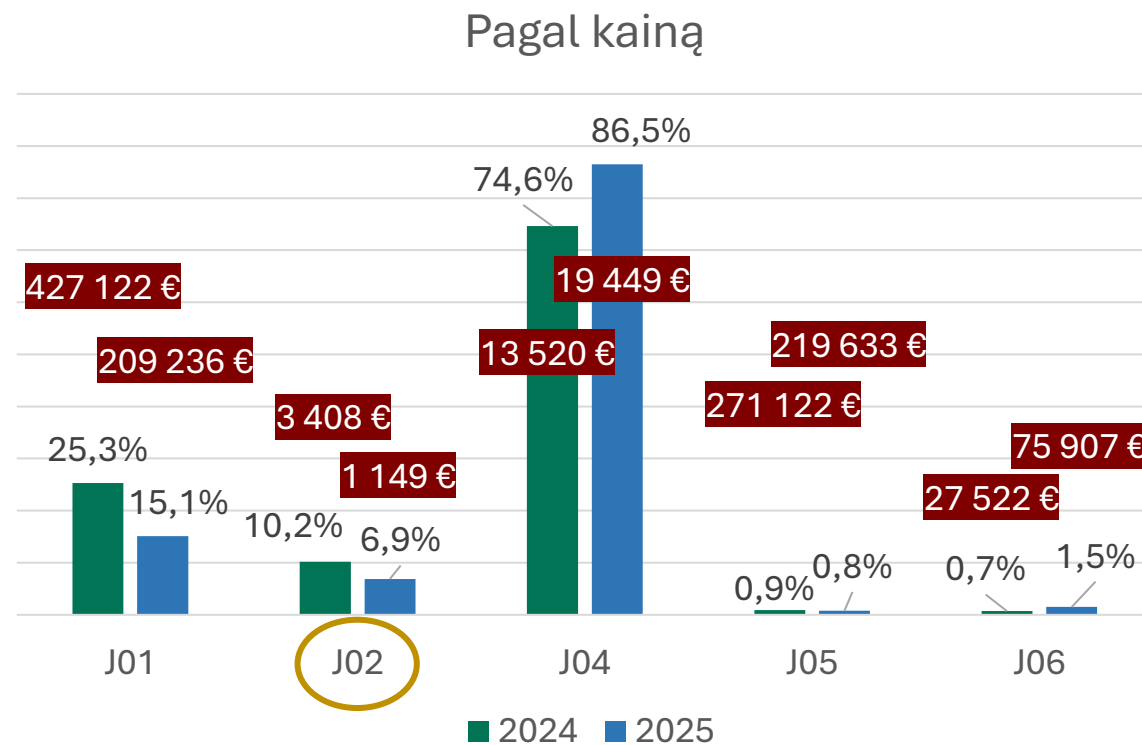
A sąrašo indikacijų neatitinkančių komp. AMV išrašymo pasiskirstymas Lietuvoje

		Iš viso	Netinkamų	Dalis
SISTEMINIO NAUDOJIMO ANTIBAKTERINIAI VAISTAI	2024_H1	902 819 €	277 921 €	30,8 %
	2024_H2	785 255 €	149 201 €	19,0 %
	2025_H1	866 835 €	140 700 €	16,2 %
	2025_H2	520 883 €	68 536 €	13,2 %

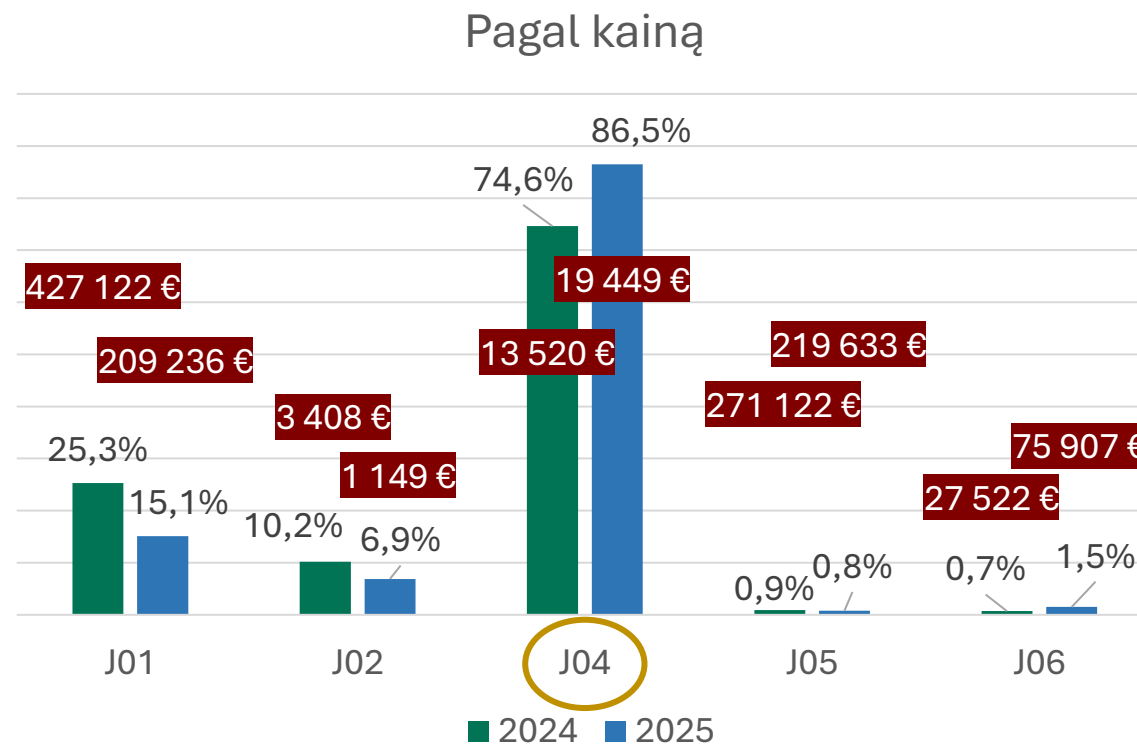
A sąrašo indikacijų neatitinkančių komp. AMV išrašymo pasiskirstymas Lietuvoje

		Iš viso	Netinkamų	Dalis
SISTEMINIO NAUDOJIMO PRIEŠGRYBELINIAI VAISTAI	2024_H1	22 963 €	2 337 €	10,2 %
	2024_H2	10 523 €	1 071 €	10,2 %
	2025_H1	7 282 €	330 €	4,5 %
	2025_H2	9 482 €	819 €	8,6 %

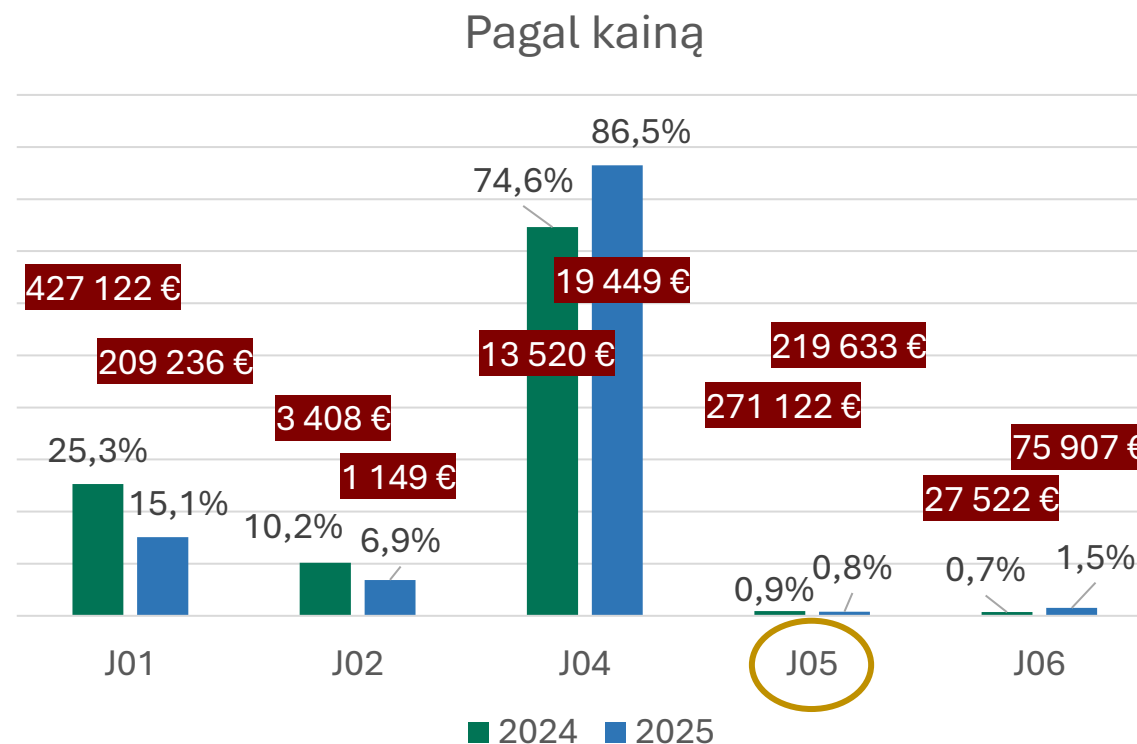
A sąrašo indikacijų neatitinkančių komp. AMV išrašymo pasiskirstymas Lietuvoje

		Iš viso	Netinkamų	Dalis
ANTIMIKOBAKTERINIAI ANTIBIOTIKAI (TBC, RAUPSAI)	2024_H1	9 164 €	6 602 €	72,0 %
	2024_H2	8 970 €	6 918 €	77,1 %
	2025_H1	9 695 €	8 174 €	84,3 %
	2025_H2	12 780 €	11 275 €	88,2 %

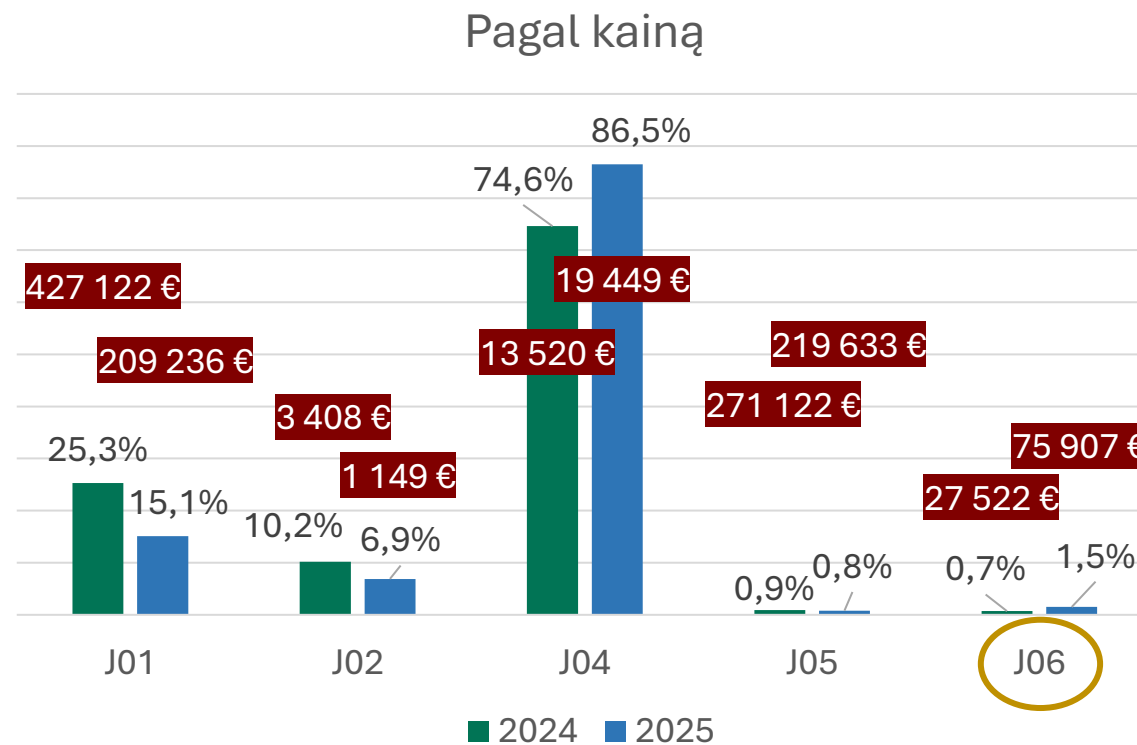
A sąrašo indikacijų neatitinkančių komp. AMV išrašymo pasiskirstymas Lietuvoje

		Iš viso	Netinkamų	Dalis
SISTEMINIO NAUDOJIMO ANTIVIRUSINIAI VAISTAI	2024_H1	17 594 931 €	159 274 €	0,9 %
	2024_H2	12 286 177 €	111 847 €	0,9 %
	2025_H1	12 765 230 €	117 319 €	0,9 %
	2025_H2	13 779 739 €	102 314 €	0,7 %

A sąrašo indikacijų neatitinkančių komp. AMV išrašymo pasiskirstymas Lietuvoje

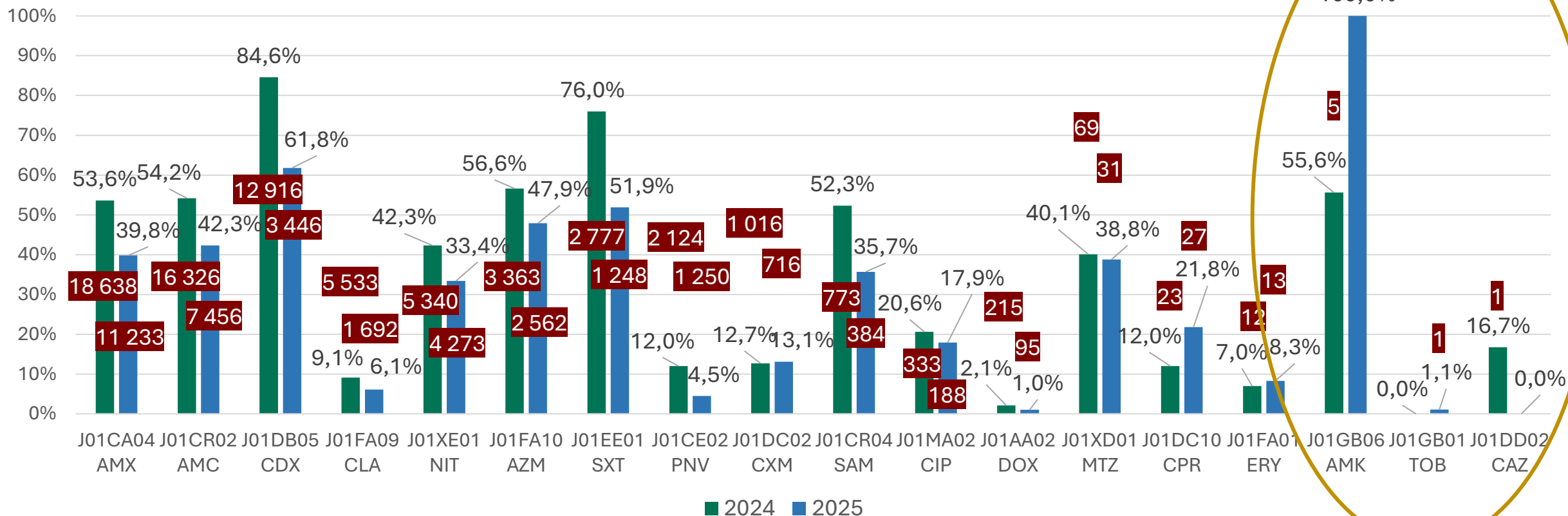
		Iš viso	Netinkamų	Dalis
IMUNINIAI SERUMAI IR IMUNOGLOBULINAI	2024_H1	1 692 595 €	9 919 €	0,6 %
	2024_H2	2 265 551 €	17 603 €	0,8 %
	2025_H1	2 325 074 €	10 343 €	0,4 %
	2025_H2	2 783 758 €	65 564 €	2,4 %

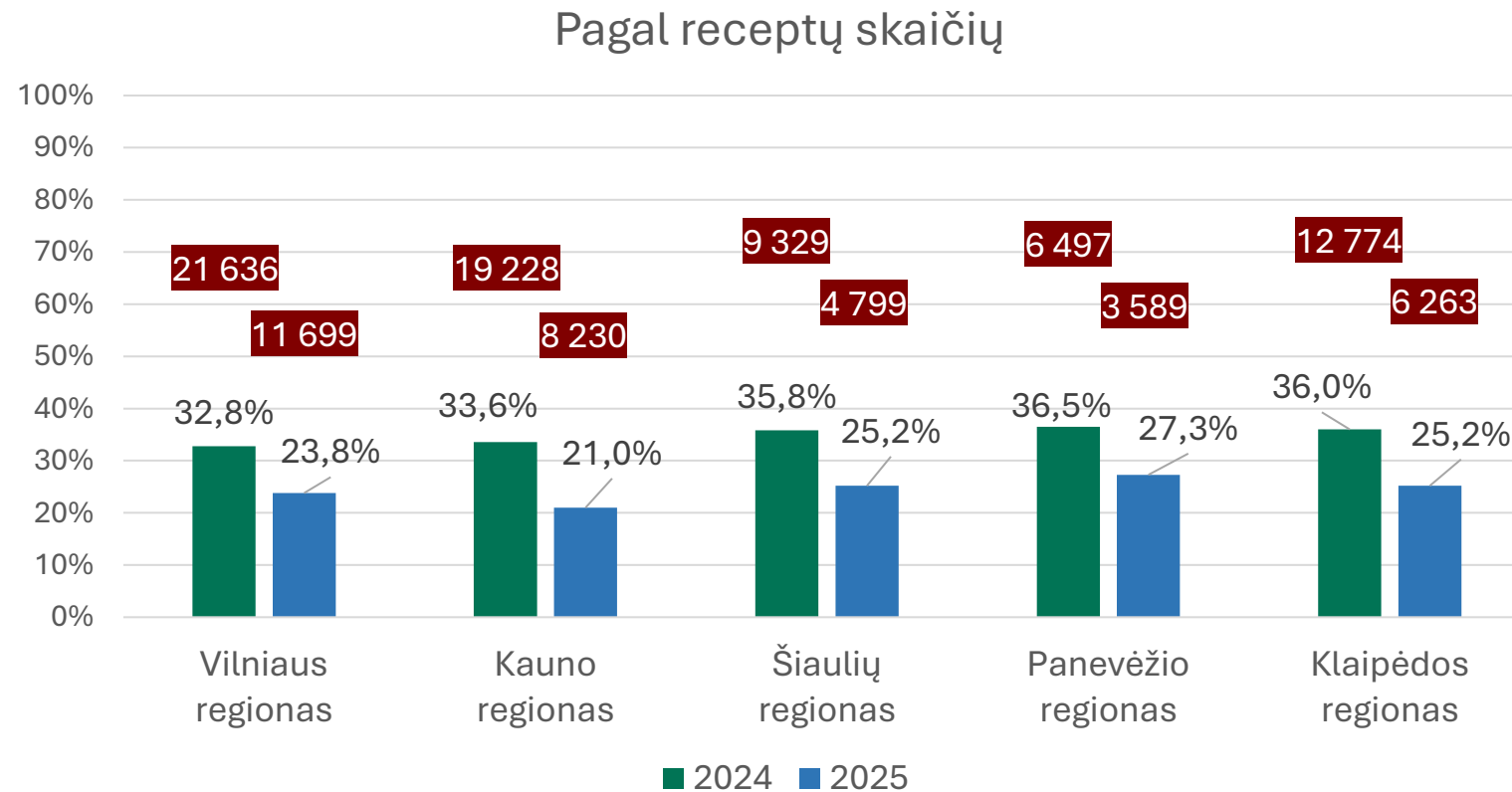
Sisteminio naudojimo antibakteriniai vaistai

A sąrašo indikacijų neatitinkančių komp. antibakterinių vaistų išrašymo pasiskirstymas Lietuvoje

Pagal receptų skaičių

A sąrašo indikacijų neatitinkančių komp. antibakterinių vaistų išrašymo pasiskirstymas pagal regionus

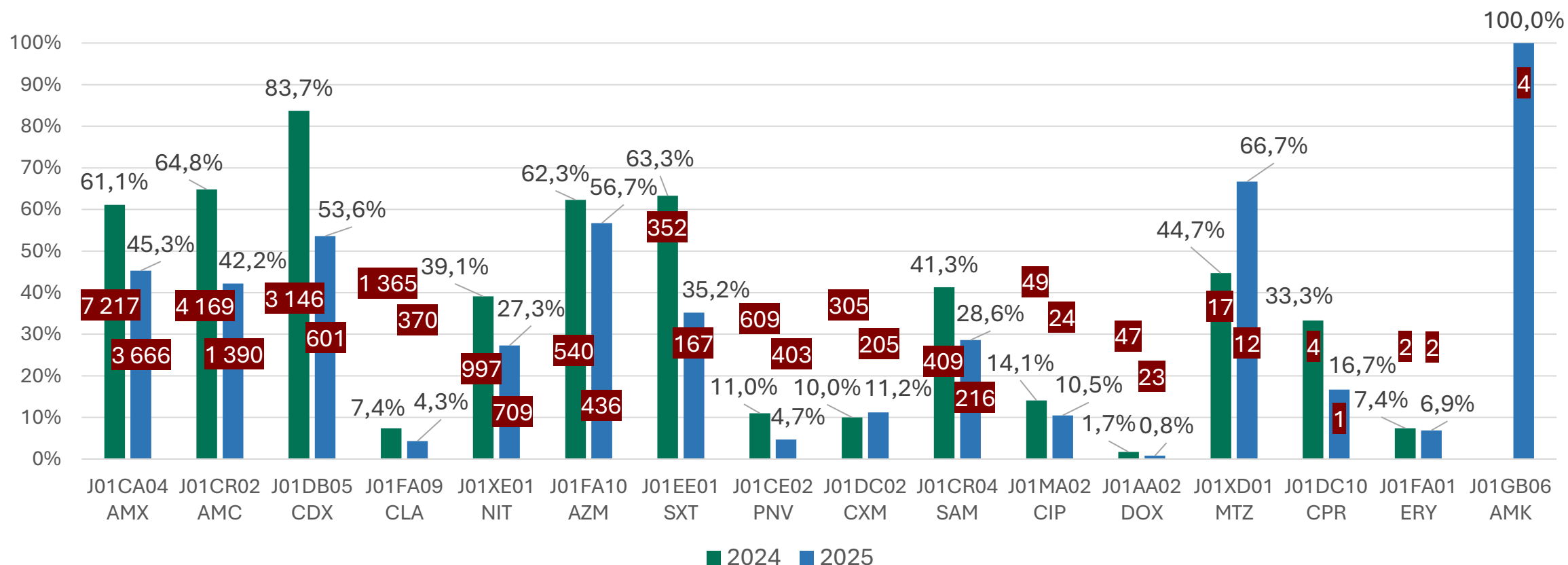

Kauno regiono savivaldybės

A sąrašo indikacijų neatitinkančių komp. antibakterinių vaistų išrašymo pasiskirstymas Kauno regione

Pagal receptų skaičių

Populiariausios A sąrašo neatitinkančios indikacijos, kurioms išrašomi komp. antibakteriniai vaistai Kauno regione. **J01CA04 AMX**

• Ūminis tonzilitas, nepatikslintas	J03.9	1 154
• Ūminis faringitas, nepatikslintas	J02.9	489
• Nepūlingas vidurinės ausies uždegimas (nepūlingas vidurinis otitas), nepatikslintas	H65.9	321
• Ūminė viršutinių kvėpavimo takų infekcija, nepatikslinta	J06.9	302
• Vidurinis otitas, nepatikslintas	H66.9	218
• Ūminis serozinis vidurinis otitas	H65.0	205
• Streptokokinis tonzilitas	J03.0	117
• Ūminis nazofaringitas [peršalimas]	J00	92
• Skarlatina	A38	69
• Streptokokinis faringitas	J02.0	63

***2025 m. duomenys**

Populiariausios A sąrašo neatitinkančios indikacijos, kurioms išrašomi komp. antibakteriniai vaistai Kauno regione. **J01CR02 AMC**

• Ūminis bronchitas, nepatikslintas	J20.9	440
• Ūminis tonzilitas, nepatikslintas	J03.9	245
• Nepūlingas vidurinės ausies uždegimas (nepūlingas vidurinis otitas), nepatikslintas	H65.9	133
• Ūminis serozinis vidurinis otitas	H65.0	88
• Ūminis faringitas, nepatikslintas	J02.9	76
• Vidurinis otitas, nepatikslintas	H66.9	61
• Ūminė viršutinių kvėpavimo takų infekcija, nepatikslinta	J06.9	42
• Pūlingas vidurinis otitas, nepatikslintas	H66.4	22
• Bakterijų sukelta infekcija, nepatikslinta	A49.9	16
• Streptokokinis tonzilitas	J03.0	15

***2025 m. duomenys**

Populiariausios A sąrašo neatitinkančios indikacijos, kurioms išrašomi komp. antibakteriniai vaistai Kauno regione. **J01DB05 CDX**

• Ūminis tonzilitas, nepatikslintas	J03.9	275
• Streptokokinis tonzilitas	J03.0	83
• Ūminė viršutinių kvėpavimo takų infekcija, nepatikslinta	J06.9	52
• Ūminis faringitas, nepatikslintas	J02.9	45
• Ūminis bronchitas, nepatikslintas	J20.9	33
• Ūminis galvos, kaklo ir veido limfadenitas (limfmazgių uždegimas)	L04.0	10
• Nepūlingas vidurinės ausies uždegimas (nepūlingas vidurinis otitas), nepatikslintas	H65.9	7
• Skarlatina	A38	7
• Ūminis tracheitas	J04.1	6
• Gripas su kitais kvėpavimo takų pažeidimais, nustatytas kitas gripo virusas	J10.1	5

***2025 m. duomenys**

Populiariausios A sąrašo neatitinkančios indikacijos, kurioms išrašomi komp. antibakteriniai vaistai Kauno regione. **J01FA09 CLA**

• Ūminė viršutinių kvėpavimo takų infekcija, nepatikslinta	J06.9	83
• Mikoplazmų sukelta infekcija, vieta nepatikslinta	A49.3	33
• Helicobacter pylori [H. pylori], sukelti ligas, klasifikuojamas kituose skyriuose	B96.81	31
• Ūminis tracheitas	J04.1	28
• Ūminis nazofaringitas [peršalimas]	J00	20
• Nepūlingas vidurinės ausies uždegimas (nepūlingas vidurinis otitas), nepatikslintas	H65.9	18
• Ūminis laringotracheitas	J04.2	14
• Dominuojanti alerginė astma	J45.0	9
• Kampilobakterijų sukeltas enteritas	A04.5	9
• Gleiviškai pūlingas lėtinis bronchitas	J41.1	8

***2025 m. duomenys**

Populiariausios A sąrašo neatitinkančios indikacijos, kurioms išrašomi komp. antibakteriniai vaistai Kauno regione. **J01XE01 NIT**

• Cistitas, nepatikslintas	N30.9	226
• Šlapimo takų infekcija, kurios lokalizacija nepatikslinta	N39.0	129
• Ūminis kanalėlių ir intersticinio audinio nefritas	N10	79
• Kitas cistitas	N30.8	71
• Kitas lėtinis cistitas	N30.2	68
• Šlapimo sistemos sutrikimai, nepatikslinti	N39.9	32
• Cistitas	N30	29
• Intersticinis cistitas (lėtinis)	N30.1	10
• Lėtinis neobstrukcinis refluksinis pielonefritas	N11.0	10
• Lėtinis kanalėlių ir intersticinio audinio nefritas, nepatikslintas	N11.9	5

***2025 m. duomenys**

Populiariausios A sąrašo neatitinkančios indikacijos, kurioms išrašomi komp. antibakteriniai vaistai Kauno regione. **J01FA10 AZM**

• Ūminis bronchitas, nepatikslintas	J20.9	240
• Ūminis bronchitas, sukeltas mikoplazmos (<i>Mycoplasma pneumoniae</i>)	J20.0	44
• Mikobakterijų sukelta plaučių infekcija	A31.0	35
• Ūminė viršutinių kvėpavimo takų infekcija, nepatikslinta	J06.9	17
• Ūminis bronchitas, sukeltas kitų patikslintų sukėlėjų	J20.8	17
• Ūminis tonzilitas, nepatikslintas	J03.9	13
• Ūminis faringitas, nepatikslintas	J02.9	11
• Streptokokinis faringitas	J02.0	7
• Ūminis tracheitas	J04.1	6
• Virusų sukelta infekcija, nepatikslinta	B34.9	4

***2025 m. duomenys**

Populiariausios A sąrašo neatitinkančios indikacijos, kurioms išrašomi komp. antibakteriniai vaistai Kauno regione. **J01EE01 SXT**

• Ūminis akytkaulinis (etmoidalinis) sinusitas	J01.2	23
• Šlapimo takų infekcija, kurios lokalizacija nepatikslinta	N39.0	12
• Kitas ūminis sinusitas	J01.8	11
• Ūminis cistitas	N30.0	9
• Lėtinis rinitas	J31.0	7
• Ūminis sinusitas, nepatikslintas	J01.9	7
• Šlapimo sistemos sutrikimai, nepatikslinti	N39.9	6
• Yersinia enterocolitica sukeltas enteritas	A04.6	5
• Bakterijų sukelta žarnyno infekcija, nepatikslinta	A04.9	4
• Kitas lėtinis kanalėlių ir intersticinio audinio nefritas	N11.8	4

***2025 m. duomenys**

Populiariausios A sąrašo neatitinkančios indikacijos, kurioms išrašomi komp. antibakteriniai vaistai Kauno regione. **J01CE02 PNV**

• Ūminis bronchitas, nepatikslintas	J20.9	87
• Ūminė viršutinių kvėpavimo takų infekcija, nepatikslinta	J06.9	63
• Pneumonija, nepatikslinta	J18.9	27
• Ūminis nazofaringitas [peršalimas]	J00	19
• Kita pneumonija, sukėlėjas nepatikslintas	J18.8	17
• Ūminis laringotracheitas	J04.2	15
• Bakterijų sukelta infekcija, nepatikslinta	A49.9	15
• Ūminis tracheitas	J04.1	13
• Bronchopneumonija, nepatikslinta	J18.0	13
• Nepūlingas vidurinės ausies uždegimas (nepūlingas vidurinis otitas), nepatikslintas	H65.9	12

***2025 m. duomenys**

Populiariausios A sąrašo neatitinkančios indikacijos, kurioms išrašomi komp. antibakteriniai vaistai Kauno regione. **J01DC02 CXM**

• Ūminis bronchitas, nepatikslintas	J20.9	52
• Ūminis kanalėlių ir intersticinio audinio nefritas	N10	29
• Ūminis tonzilitas, nepatikslintas	J03.9	20
• Šlapimo takų infekcija, kurios lokalizacija nepatikslinta	N39.0	7
• Bakterijų sukelta infekcija, nepatikslinta	A49.9	5
• Nepūlingas vidurinės ausies uždegimas (nepūlingas vidurinis otitas), nepatikslintas	H65.9	5
• Ūminis faringitas, nepatikslintas	J02.9	5
• Gripas su pneumonija, nustatytas kitas gripo virusas	J10.0	4
• Ūminė viršutinių kvėpavimo takų infekcija, nepatikslinta	J06.9	4
• Ūminis pūlingas vidurinės ausies uždegimas (ūminis pūlingas vidurinis otitas)	H66.0	4

***2025 m. duomenys**

Populiariausios A sąrašo neatitinkančios indikacijos, kurioms išrašomi komp. antibakteriniai vaistai Kauno regione. **J01CR04 SAM**

• Ūminis bronchitas, nepatikslintas	J20.9	55
• Ūminis sinusitas, nepatikslintas	J01.9	23
• Nepūlingas vidurinės ausies uždegimas (nepūlingas vidurinis otitas), nepatikslintas	H65.9	19
• Ūminis kanalėlių ir intersticinio audinio nefritas	N10	16
• Kiti infekciniai išoriniai otitai	H60.3	12
• Ūminis tonzilitas, nepatikslintas	J03.9	10
• Išorinis otitas, nepatikslintas	H60.9	6
• Ūminis akytkaulinis(etmoidalinis) sinusitas	J01.2	5
• Ūminis žandinis (maksiliarinis) sinusitas	J01.0	5
• Šlapimo takų infekcija, kurios lokalizacija nepatikslinta	N39.0	4

***2025 m. duomenys**

Populiariausios A sąrašo neatitinkančios indikacijos, kurioms išrašomi komp. antibakteriniai vaistai Kauno regione. **J01MA02 CIP**

• Šlapimo takų infekcija, kurios lokalizacija nepatikslinta	N39.0	4
• Kiti infekciniai išoriniai otitai	H60.3	3
• Ūminis cistitas	N30.0	3
• Klebsiella pneumoniae [K. pneumoniae] sukelianti ligas, klasifikuojamas kituose skyriuose	B96.1	2
• Bakterijų sukelta infekcija, nepatikslinta	A49.9	1
• Infekcinis miozitas, dubens sritis ir šlaunis	M60.05	1
• Intersticinis cistitas (lėtinis)	N30.1	1
• Išorinės ausies puriojo ląstelyno uždegimas (celiulitas)	H60.1	1
• Kita nefolikulinė limfoma	C83.3	1
• Kitas lėtinis kanalėlių ir intersticinio audinio nefritas	N11.8	1

***2025 m. duomenys**

Populiariausios A sąrašo neatitinkančios indikacijos, kurioms išrašomi komp. antibakteriniai vaistai Kauno regione. **J01AA02 DOX**

• Paprastieji spuogai (Acne vulgaris)	L70.0	4
• Piodermija	L08.0	4
• Gimdos kaklelio uždegiminės ligos	N72	2
• Eritema (raudonė) sergant kitomis ligomis, klasifikuojamomis kitur	L54.8	1
• Infekcinis dermatitas	L30.3	1
• Inkapsuluota sėklidės vandenė (hidrocelė)	N43.0	1
• Kita rožinė	L71.8	1
• Kitos chlamidijų sukeltos ligos	A74.8	1
• Kojų venų varikozė su uždegimu	I83.1	1
• Lėtinis sinusitas, nepatikslintas	J32.9	1

***2025 m. duomenys**

Populiariausios A sąrašo neatitinkančios indikacijos, kurioms išrašomi komp. antibakteriniai vaistai Kauno regione. **J01XD01 MTZ**

- Kita pneumonija, sukėlėjas nepatikslintas J18.8
- 2 tipo cukrinis diabetas be komplikacijos E11.9
- 2 tipo cukrinis diabetas su periferine angiopatija be gangrenos E11.51
- Divertikulinė storosios žarnos liga, su perforacija ir abscesu, divertikulitas, kai kraujavimas nenurodytas K57.22
- Gerklų viršutinės dalies piktybinis navikas C32.1
- Helicobacter pylori [H. pylori], sukelianti ligas, klasifikuojamas kituose skyriuose B96.81
- Išangės ir tiesiosios žarnos fistulė K60.5
- Kitų sričių celiulitas L03.8
- Pneumonija, nepatikslinta J18.9
- Storosios (gaubtinės) žarnos piktybinis navikas, nepatikslintas C18.9

***2025 m. duomenys**

Populiariausios A sąrašo neatitinkančios indikacijos, kurioms išrašomi komp. antibakteriniai vaistai Kauno regione. **J01DC10 CPR**

- Kiti infekciniai išoriniai otitai H60.3 1

***2025 m. duomenys**

Populiariausios A sąrašo neatitinkančios indikacijos, kurioms išrašomi komp. antibakteriniai vaistai Kauno regione. **J01FA01 ERY**

- Lėtinis rinitas J31.0 1
- Ūminė viršutinių kvėpavimo takų infekcija, nepatikslinta J06.9 1

***2025 m. duomenys**

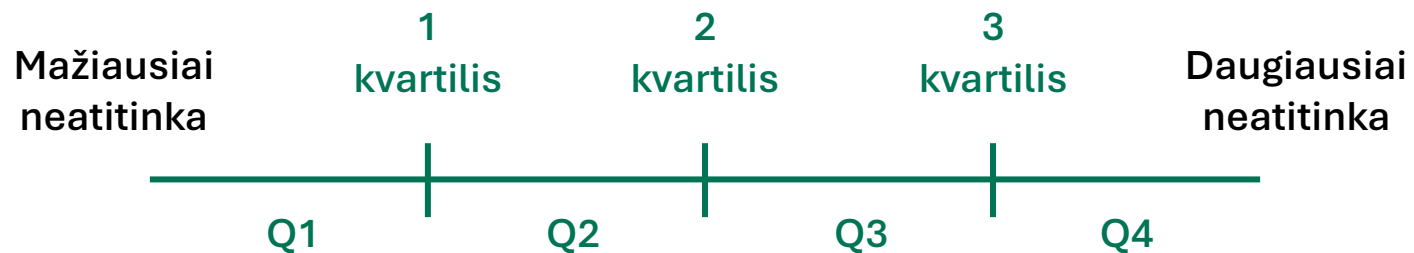
Populiariausios A sąrašo neatitinkančios indikacijos, kurioms išrašomi komp. antibakteriniai vaistai Kauno regione. **J01GB06 AMK**

- Mikobakterijų sukelta plaučių infekcija A31.0 3
- Spaudimo sukeltas sužalojimas, 1 stadija, kitos kojos sritys (išskyrus kulną ir pirštą) L89.09 1

***2025 m. duomenys**

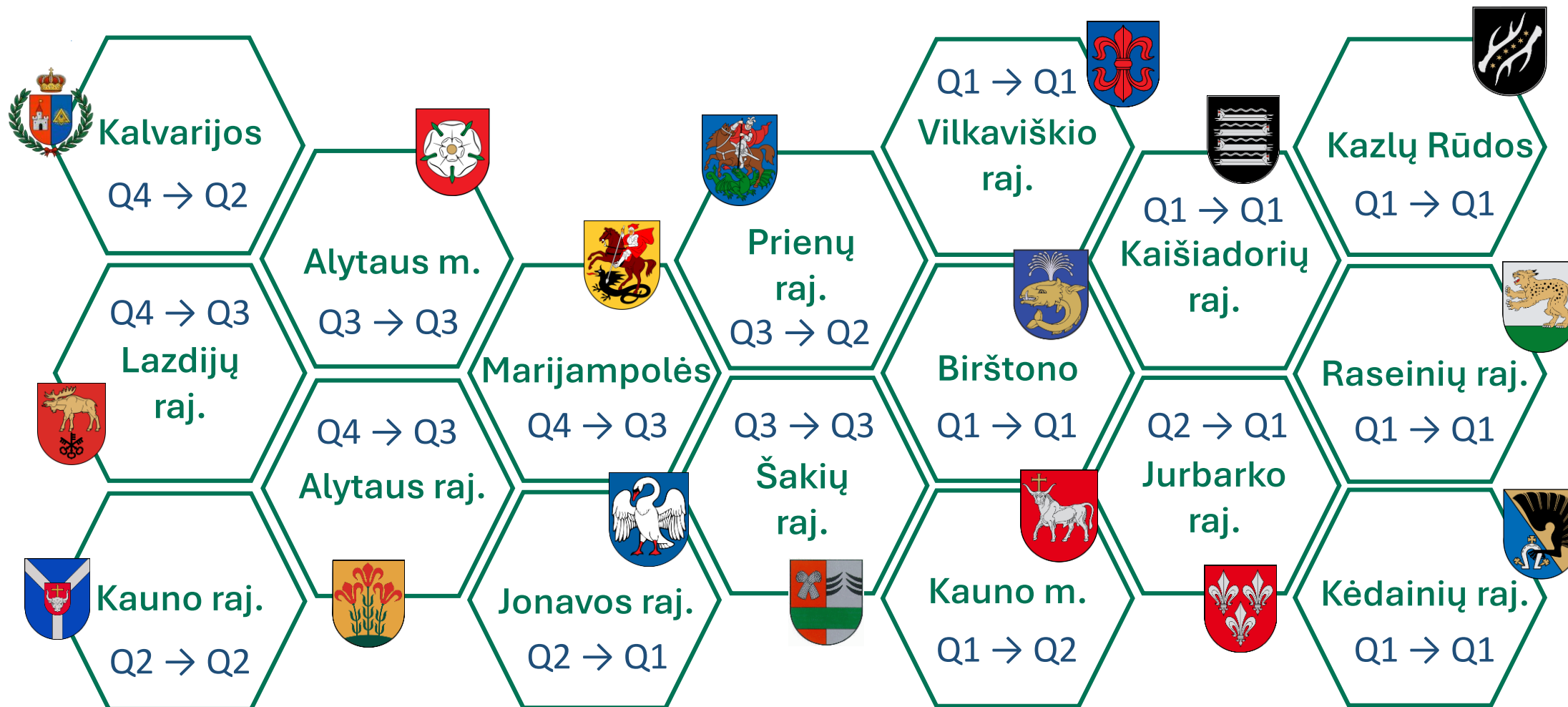
A sąrašo indikacijų neatitinkančių komp. antimikrobinių vaistų išrašymo pasiskirstymas. Kvartiliai

2024			2025	
1 kvartilis:	26,98 %	→	1 kvartilis:	17,41 %
2 kvartilis:	32,49 %		2 kvartilis:	22,16 %
3 kvartilis:	41,70 %		3 kvartilis:	29,49 %

A sąrašo indikacijų neatitinkančių komp. antimikrobinių vaistų procentinė dalis

A sąrašo indikacijų neatitinkančių komp. **antimikrobinių** vaistų išrašymo pasiskirstymas Kauno regione

Apibendrinimas

1. Lyginant su 2024 m., 2025 m. stebima padidėjusi kompensuojama suma ir išrašytų receptų skaičius A sąrašo indikacijų neatitinkantiems J04 grupės vaistams. J06 grupėje netinkamų pagal A sąrašą receptų skaičius sumažėjo ~1 %, tačiau kompensavimo išlaidos padidėjo beveik 3 kartus;
2. Visuose Lietuvos regionuose stebimas mažėjantis A sąrašo indikacijų neatitinkančių antibakterinių vaistų receptų išrašymo skaičius (tiek absoliutus, tiek santykinis);
3. Kauno regione 7/17 savivaldybių pagerino, o 6/17 išlaikė savo poziciją Q1 pagal A sąrašo indikacijų neatitinkančių komp. antimikrobinių vaistų išrašymo pasiskirstymą Lietuvoje. Situacija pablogėjo tik Kauno m. savivaldybėje (Q1 → Q2);
4. Išlieka poreikis išsiaiškinti, ar kompensavimui netinkamos diagnozės turi pagrįstumą ir reikia jas įtraukti į A sąrašą, o gal reikalinga papildoma komunikacija.

Kaip Jus pasiekti?

Pasiūlymus dėl naujų AMV ar jau įrašytų į A sąrašą AMV papildomų skyrimo sąlygų įtraukimo į šį sąrašą teikti:

**VLK Vaistų suvartojimo
stebėsenos skyriui**

vlk@vlk.lt

arba

adomas.danilevicius@vlk.lt